

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krene, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnice. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 11.

V Ptuj v nedeljo dne 13. marca 1910.

XI. letnik.

Nesrečno ljudstvo!

Od vseh strani dobivamo žalostna pisma, v katerih nam toži obupano ljudstvo vso svojo grozovito revščino. In človeku z najtršim srcem se morajo oči solziti v očigled te nezasluzene bede. Tako je kakor smo zadnjič enkrat rekli: Iz neumnih političnih vzrokov so slovenski prvaki pribili vboje slovensko ljudstvo na križ trpljenja! V tem pa tiči tudi največji greh žalostne prvaške obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. „Proč od Gradca“ so vpili za-griženi slovenski poslanci. A zdaj jim je odgovoril Gradec s klicom „Proč od spodnje Štajerske!“ In zdaj se čuti grozne posledice te hujkarije! Hujkati ni težko, to razume tudi vsak analfabet. Ali z dejstvi in številkami računati je pač težje. Nepobitna resnica je, da zahtevajo slovenski poslanci od skupnih deželnih dohodkov okroglo 40%. Mi nimamo nič proti temu: čimveč se zahteva za naše spodnjoštajerske kraje, tembolj ranje! Ali ker so prvaki poslanci pričeli vpiti „Proč od Gradca“, — vzeli so tudi zgornji in srednji Štajerci svinčnik v roke. In izračunili so to-le, kar ne more nikdo zanikati: Slovenci na Štajerskem plačujejo pri osebne dohodninskem davku 5%, v splošnem davčnem razredu 17% in v ideelnem 11%. Torej plačujejo Slovenci na Štajerskem srednje 11% skupnih dohodkov, zahtevajo pa 40%! To je resnica, ki nas uči, da moramo biti na spodnjem Štajerskem ponižni in zadovoljni, da se ne urešniči bedasti klic „Proč od Gradca“. S tem klicem so prvaki dosegli, da Nemci niso hoteli več našega vina kupovati, z njim bodoče še veliko več nesreče v deželo prinesli!

Tako se nam kaže prvaška obstrukcija kot brezvestno zločinstvo!

Razven že omenjeni posledice je povzročila prvaška politika, da so se ostavila vsa regulacijska dela ob Dravi. Kakor smrtonosni veter je šla ta novica po deželi. Stotero delavcev brez kruha, milijoni denarja naši deželi izgubljeni! To ni več šala! In zdaj se je isto pri Pečnici zgodilo! Ostavilo vsa regulacijska dela (razven akordnih del)... In prvaki poslanci? Na shodih vpijejo, da rešujejo ljudstvo! Vse druge dolžijo, sami sebe pa perejo. Ali zamorca še ni nikdo opral! Edino naš vrli poslanec Orniš je storil svojo dolžnost in več kot svojo dolžnost. On se ni briga zato, da je Nemec in izvoljen od Nemcev, ni se briga zato, da so prvaki poslanci bedo zakrivali s svojo obstrukcijo, — sedel je na vlak in se peljal v Gradec in delal neumorno, da reši, kar se da rešiti. In kar se bode doseglo, je plod Orniševoga dela! Prvaki poslanci so po shodih hujkali, Nemec Orniš pa je delal za ljudstvo... Hvala Ornišu! Ti nesrečno spodnještajersko ljudstvo pa si zapomni svoje prijatelje in svoje zapeljivce...

Politični pregled.

V državni zbornici se je kenčalo prvo čitanje državnega proračuna, kateri se je potem tožakovnemu odseku izročil. Potem se je sprejel nujnostni predlog glede doklad za barke na Elbi. V torek prišlo je do razprave o novih po-

stavnih predlogih finančnega ministra, ki se tičejo zlasti novih davkov. Zanimivo je govoril voditelj nemških naprednih kmetov dr. Damm. Zavzel se je za davek na tantieme in dividende. Obenem pa se je odločno proti davku na kielo vodo in na vino izjavil. Zbornica se je pečala potem tudi z železniško nesrečo pri postaji Ubersaki. — Finančni minister Bilinski predložil je postavbo, po kateri naj se sprejme 182 milijonov posojila. Vtemeljeval je v daljšem govoru nameravane nove davke. Slabi časi se bližajo!

Proti davku na vino. Kmetiki poslanci vseh strank so napravili odbor, ki bo pri vladi proti nameravanemu vinskemu davku nastopal. Za Štajersko je bil vrli poslanec Marckhl v odbor izvoljen!

Penzije za poslance hočejo nekateri vpeljati. Ujamo, da bode še veliko vođe po Dravi steklo, predno se to uresniči. Mislimo, da plačujemo že itak dovolj za „ljudske zastopnike“...

Cesarski manevri v Galiciji? Letošnji cesarski manevri bi se morali na južnem Ogrskem vršiti. Zdj pa poročajo listi, da se bodo v Galiciji vršili. Vzrok temu je baje, da so se politične razmere med Rusijo in Avstrijo grozno poslabšale in se valed tega ne ve, kaj bode bodočnost prinesla...

Čehi in Srbi. V Pragi napravila je policija v prostorih društva srbskih študentov hišno preiskavo. V Kraljevem Gradcu so zaprta dva češko-klerikalna urednika zaradi hujkanja proti vojaštvu. Lepe razmere! In ti Čehi so zavezniki naših slovenskih poslancev. Zaradi teh Čehov so prvaki tudi pri nas vso gospodarsko delo preprečili.

Proti novemu vinskemu davku je sklicala nižje-avstrijska kmetaka zveza velikanski shod na Dunaj, katerega se je udeležilo 6000 vinogradnikov. Shod je zahteval od vlade, da pogetne ta postavniki načrti takoj nazaj, kajti nameravani novi vinski davek bi uničil avstrijsko vinogradništvo. V imenu štajerskih vinogradnikov je govoril poslanec Kodolitsch. Shod je bil velevažen in ga vlada mora vpoštovati.

Dr. Lueger, župan dunajski, leži v agoniji in se pričakuje vsak trenutek smrti.

Rusija hujka. Listi poročajo, da so se poskusi sporazumljenja med Rusijo in Avstro-Ogrsko popolnoma razbili. Valed tega je položaj na Balkanu zopet zelo kritičen in nevaren. Rusija zahteva vedno panslavistično rogoviljenje po Balkanu. Zato vrs povsod in razburjenje raste z vsakim dnevom.

Rdeča nedelja v Berlinu. Preteklo nedeljo napravili so pruski socialisti veliko demonstracijo za splošno in enako volilno pravico v pruski deželni zbor. Več kot 100.000 oseb se je te demonstracije udeležilo. Prišlo je tudi do večjih spopadov z mnogostevilno policijo.

Kdo je kriv??

Kmetje na spodnjem Štajerskem! Kdo je kriv, da se je ustavila regulacija Drave, da se je vzelo deželi 8%

milijonov kron, da se je vrglo stotero delavcev na cesto, da se je k metom napravilo za milijone kron škoda?

Prvaški poslanci se krivi, ker so s svojo obstrukcijo razbili deželni zbor!

Kdo je kriv, da se ni ničesar storilo glede velevažnih železnice (n. p. Sv. Lenart-Ptuj-Rogatec-Brežice ali Ormož-Ljutomer itd.)?

Prvaški poslanci se krivi, ker niso pustili deželni zbor delati!

Kdo je kriv, da kmeti ne dobijo več brezobrestnih posojil za prenovljenje vinogradov?

Prvaški poslanci se krivi! Oni niso pustili o temu v deželnem zboru sklepati!

Kdo je kriv, da se je nam nesrečnim kmetom, ki vam je toča ali suša vse vzela, vsako podpora odjedlo? Kdo je kriv, da ne dobite nič, čeprav ste podpore krvavo potrebni?

Prvaški poslanci se krivi, kajti oni so na češko komando preprečili, da bi vam deželni zbor to podporo dovolil!

Kmetje! Obrnite vašim škodljivcem hrbet!

Dopisi.

Brežice ob Savi. Železniški odbor Brežice-Rogatec Rudolfovo obstoji večidel iz Slovencev obeh strank in v manjšem delu iz nemških zastopnikov mesta Brežice in Rogatca. Ti zastopniki izvoljeni so bili od občin, ki so zastopane v odboru. Ta odbor izvrševal je zavedno in pametno skozni skoraj dve leti pridno delovanje. Ali zdržan je bil glede pridobitve projekta na neverjetni način od nekega zunaj stoječega. Tiha jeza dr. Benkoviča, da ga ni nobena občina njegovega državnoborskega volilnega okrožja v ta odbor izvolila, pojavila se je nakrat septembra meseca lanskega leta z veliko silo v obliki letaka. V tem lažnivem letaku se je obstoječemu odboru z neresničnimi opombami nedelavnosti in posebne interese očitalo: Vkljub temu, da se je dr. Benkovič pozneje kot pisatelj tega letaka izkazal in je to tudi sam priznal, ni imel dovolj osebnega poguma, da bi postavil svoje ime pod dotični letak. Podpisal se je raje anonimno kot „pripravljali odbor“, ki takrat sploh še ni obstojal. Resnični železniški odbor odgovoril je na ta skriti, grdi napad s pismom z dne 2. oktobra pl. l. v katerem je neresnične stvarne trditve ovrgel ter omenil, da ni njegova krivda, ako gotove „delavne in vplivne osebe“ niso v odboru, ker so občine svoje zastopnike same izvolile in tudi pravilno izpoznavale, da politični hujkajući v tak odbor ne spadajo. Izraz „politični hujkajući“ pa je vplival na dr. Benkoviča tako, kakor rdeči robec na bika. Zakaj neki? V prvem viharju predložil je takoj tiskovno tožbo, ki bi se izvršila pred porotnim sodiščem v Rudolfovem. Benkovič je tožil po §§ 488, 491 k. z. češ da se je njega s „političnim hujkačem“ označilo. Čudno, kadar se o politični hujkariji govori, takrat se čuti Benkovič takoj prizadetega. Da bi pa cela stvar kot gospodarsko važna izgledala, poiskal je Benkovič par „narodnjakov“ obeh strank, na katere beseda